

ÅRSRAPPORT 2009

INNLEDNING

Kainun institutti – Kvensk institutt ble stiftet 13. desember 2005. Dette er instituttets fjerde årsrapport.

Denne årsrapporten omfatter satsningsområder generelt for instituttet og virksomheter utrettet i 2009. Regnskapet for 2009 legges ved i en egen rapport.

Ansatte i 2009

Daglig leder Silja Skjelnes- Mattila 100%

Økonomimedarbeider Åse Mikkelsen 100%

Undervisningsleder Terje Aronsen 100%

Informasjons- og kulturmedarbeider Mervi Haavisto 100%

Prosjektmedarbeider, oversetter Pirjo Paavaliemi 50%

Språk- og kulturmedarbeider Kaisa Maliniemi 50%

Administrasjonsmedarbeider Wigdis Farstad 50%

Administrasjonsmedarbeider Hilde Skanke 50%

På høsten 2009 ble administrasjonen styrket ved å ansette Wigdis Farstad og Hilde Skanke i 50% stilling hver på grunn av langtids sykemeldinger blant ansatte. Skankes engasjement varte til årsskifte.

Arbeidsoppgaver og stillinger

De faglige stillingene på Kvensk institutt er detaljert beskrevet i tidligere årsrapport. (2007)

Her refereres de punktvis:

Daglig leder: administrasjon, personalansvar, utadrettet arbeid og nettverksbygging

Økonomiansvarlig: administrasjonen

Undervisningsleder: kurs, kursmateriell, oversettelser

Språk- og kulturmedarbeider: læremateriell, prosjekt, språknormeringssekretariat

Opplysningsarbeider: hjemmesider, utstillinger, markedsføring

Prosjektmedarbeider: prosjekt (dans og teater), oversettelser

Administrasjonsmedarbeider: daglige gjøremål i bank, butikk og salg samt kontorarbeid.

SATSNINGSOMRÅDER

1. Utvikle kvensk språk. Prioriterte oppgaver er:
 - Opprette og drifte språknemnd
 - Engasjere seg i FoU-arbeid for kvensk språkutvikling

2. Fremme læring og bruk av kvensk i samfunnet. Prioriterte oppgaver er:
 - Tilrettelegge for kvenske språkreir i barnehager
 - Bistå skoleverket med å etablere kvensk som skolefag
 - Tilby etterutdanningstilbud for voksne

3. Informasjon om kvensk språk og kultur. Prioriterte oppgaver er:
 - Etablere og drifte kvensk portal med informasjonstjenester på nett
 - Arrangere utstillinger, delta i arrangement og annet informasjonsarbeid

4. Fremme kvensk kultur som grunnlag for folk til folk kontakt, reiseliv og næringsutvikling. Prioriterte arbeidsfelt er:
 - tiltak for barn og ungdom
 - å utvikle nettverk innad i Norge og internasjonalt i Nordområdene og i det østersjøfinske språkområdet
 - å oppnå at kvensk blir del av Regjeringens Nordområdesatsing innenfor kultur- og næringsutvikling

Innenfor alle virksomhetsområder legges det stor vekt på samarbeid med andre fagmiljøer.

DRIFTSÅRET 2009

1. NORMERING AV SKRIFTSPRÅK OG UTVIKLING AV SPRÅKNORMERING

Etter etableringen av språkorganene språkråd (2007) og språkting(2008), så er språknormeringstausen pr i dag:

Rettskrivningsreglene er på plass, språktinget har vedtatt et sett av sentrale og kontroversielle grammatiske trekk. Språktinget har åpnet for parallelle former for lettere å få aksept for vedtakene.

Språktinget fremhever at de ikke forfatter en normering i ordets strenge forstand, men at de jobber for språklig harmonisering.

Kvensk språkting som er vedtaksorganet av disse to organene, består av representanter for kvenske språkbrukere.

Medlemmene av kvensk språkting er; leder Dagny Olsen (kvensk lærer i Alta), nestleder Trygg Jakola (tidligere utdanningsdirektør i Finnmark), Oddgeir Johansen (journalist i Sárgat), Leena Pedersen (finsklærer i Vadsø) og Henry Osima (tidligere leder i NKF)

Kvensk språkråd er et fagorgan som skal analysere og utvikle forskjellige normeringsalternativer for kvensk.

Medlemmene av kvensk språkråd er: leder Irene Andreassen (navnekonsulent for kvenske stedsnavn), Anna Riitta Lindgren (professor, universitet i Tromsø), Eira Söderholm (1.amanuensis, universitetet i Tromsø), Pia Lane (språkforsker, universitetet i Oslo) og Terje Aronsen (undervisningsleder, Kvensk institutt)

Språktinget har i 2009 hatt 3 møter og språkrådet har i 2009 hatt 3 møter.

2. SPRÅKUTVIKLING

2.1 Elektronisk orddatabase er påbegynt arbeid allerede i 2007. Det er et samarbeid med språkteknolog Trond Trosterud. Målet er å videreutvikle redskapene til en kvensk – norsk – kvensk ordbok. I 2009 ansatte vi en korttidsmedarbeider for å videreutvikle denne, arbeidet vil fortsette ut i 2010 såfremt vi finner midler til dette arbeidet.

2.2 Kvensk institutt har hatt ansvaret for kvensk undervisningen ved Børselv Oppvekstsenter skoleåret 2008/2009.

2.3 Instituttet utvider stadig sitt språkkurstilbud. Det er avholdt et 30 timers kvensk kurs for nybegynnere med 17 deltagere i Oslo, dette var en suksess. Kurstilbudet vårt er stadig under utvikling både geografisk og innholdsmessig.

2.4 I arbeidet med å synliggjøre og videreutvikle språket er oversettelser en meget viktig arbeidsform. Instituttet jobber kontinuerlig med oversettelser og tekstproduksjon, samt med språklig dokumentasjon. Oversettelse av yr.no til kvensk er ett godt eksempel på denne typen arbeid. Utstillingstekster og pressemeldinger er noen av arbeidsoppgavene vi utfører fortløpende. Vi innførte oversettelsesstopp i oktober da kapasiteten vår ble sprengt. Oversettelse til kvensk er et uhyre tidkrevende arbeid, da språket pr i dag ikke er like funksjonelt i alle språklige domener.

2.5 Kvensk institutt samarbeider fortsatt med Vennesla videregående skole og NRK om et nettbasert kurs i kvensk. Prosjektet er finansiert med midler fra utdanningsdirektoratet. Ferdigstillelsen av prosjektet ble utsatt til 2010.

3. UTADRETTET ARBEID

3.1 I 2007 startet arbeidet med å drive publikumsrettet virksomhet lokalt i Børselv, for å få forankring i lokalmiljøet fortsetter dette arbeidet, men der det før ble rettet mot eldre språkbrukere har vi nå også rettet aktivitetene mer mot barn og unge. Kvensk institutt har et særdeles godt samarbeid med Porsanger kulturskole og Børselv oppvekstsenter som er med på å skape positive holdninger til kvensk språk og kultur.

3.2 Instituttet er åpent for publikum i kontortiden. Selv om instituttet får jevnt besøk av grupper som ønsker opplysninger om kvensk språk og kultur, er det spesielt i sommerferien at besøkspågangen er stor. Alle gjester som har kommet innom har fått en omvisning og et miniforedrag dersom de har ønsket det. Lydutstillingen om kveners hverdag har fortsatt vært et populært innslag. Lydutstillingen er delfinansiert av midler fra Norsk Kulturråd.

3.3 Kvensk institutt oppfatter samarbeid med andre institusjoner som en av de mest elementære grunnsteinene i arbeidet med å revitalisere kvensk språk og kultur. Samarbeidsnettverket som nevnt i årsrapporten i 2007, altså Vadsø Kvenmuseum, kvenkulturprosjektet i Nordreisa, Norske Kveners Forbund og med Porsanger Kulturskole, har i 2008 blitt utvidet med flere kulturskoler samt med Storfjord kommune.

Kulturskolenettverket er beskrevet i punkt 4.1.

3.4 I samarbeid med sjøsamisk kompetansesenter i Billefjord har vi utarbeidet og utgitt en trespråklighets kalender, denne ble godt mottatt og blir en årlig utgivelse.

3.5 Instituttet har inngått en samarbeidsavtale med forfatter Alf Nilsen-Børsskog og har gitt ut den første diktsamlinga "Poiminttoi" av i alt tre diktsamlinger.

3.6 Kvensk institutt har arrangert flere åpne arrangement, med forskjellige kvenskrelaterte temaer. Samtlige publikumsforedrag og konserter har blitt særdeles godt mottatt. blant annet kirkekaffe i forbindelse med kvensk gudstjeneste, sangkafé, filmvisning og diktlesning.

3.7 I samarbeid med Porsanger Kulturskole produserte og gav vi ut en dvd "Pyssyjoki" med barn og unge fra Børselv Oppvekstsenter.

3.8 Kvensk institutt har påtatt seg arbeidet med å oversette yr.no til kvensk. Dette arbeidet er godt i gang og ferdig stilles i løpet av vinter/vår 2010.

4. KULTURELLE PROSJEKT

I arbeidet med å motivere språkbrukere til økt bruk av språket, synliggjøre kvenene som en nasjonal minoritet i Norge samt profilere instituttet som et nasjonalt senter for kvensk språk og kultur, har

Kvensk instituttet valgt å bruke kulturelle arrangement som virkemiddel. Det kulturelle hovedsatsingsprosjektet til Kvensk institutt er prosjektet *Grenseløs minoritetsmusikk*, som fra 2009 kalles *Uuet laulut – Ođđa lávlagat – Nye sanger*.

4.1 Uuet laulut – Ođđa lávlagat – Nya sånger – Nye sanger er et musikkprosjekt for og med ungdom som ønsker å syngje på minoritetsspråk. Målet med prosjektet er å styrke og synliggjøre minoritetsspråkene på Nordkalotten og å skape nye kulturelle arenaer for ungdom. Prosjektet er et samarbeidsprosjekt mellom folkemusikkgruppa Jord, Kvensk institutt og kulturskoler hvor man forsøker å forankre en minoritetsspråklig infrastruktur i kulturskolene i flerspråklige kommuner. I høst har det vært arrangert lokale konserter i Porsanger, Storfjord og i Nord-Sverige. Det er Kvensk institutt som administrerer og koordinerer prosjektet på norsk side i lag med kulturskolene i Porsanger og Storfjord. Prosjektet har vist seg å være populært og såfremt det blir eksternt finansiert vil det videreføres også etter avslutningskonserten i 2010

4.2. Kvensk institutt og Porsanger Kulturskole samarbeider kontinuerlig med å skape og å tilrettelegge for kvenskspråklige kulturaktiviteter for barn og unge i Porsanger.

Oddbjørn Samuelsen

Egil Sundelin

Irene Persen

Solveig Samuelsen

Trond Trosterud